

Lähtettäjä:

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry
Annankatu 29 A 16
00100 Helsinki
suojelusihteeri@tringa.fi

Vastaanottaja:

Helsingin kaupunki, Kirjaamo
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Mielipide Paloheinän jokamiesgolfkentän laajennukseen liittyvän asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (HEL 2022-014388)

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry:n (rek.nro 116.353, 4105 jäsentä loppuvuonna 2022) tarkoituksena on edistää ja kehittää lintuharrastusta, lintujen- ja luonnonsuojelua sekä toimia alueensa lintuharrastajien ja tutkijoiden yhdyssiteenä. Yhdistyksen toiminta-alue on Helsinki ja sen ympäristö (entinen Uudenmaan maakunta sekä Sipoo entisellä Itä-Uudellamaalla).

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa on perehtynyt Paloheinän jokamiesgolfkentän laajennuksen asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja muuhun aineistoon ja lausuu mielipiteenään seuraavaa.

Yleistä

Nyt nähtävillä olleen Paloheinän jokamiesgolfkentän laajennukseen liittyvän osallistumis- ja arviointisuunnitelman tavoitteisiin on lisätty Lentoradan tunnelin huoltoyhteyksien ja kuilurakennuksen mahdollistaminen. Muilta osin OAS on sisällöltään täysin vastaava kuin alkuvuodesta 2023 nähtävillä ollut aiempi osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Toistamme sen vuoksi tässä yhteydessä aiemman kantamme hankkeeseen (ks. Liite 1) sillä täsmennyksellä, että alueelle kaavailtu täysmittainen 18-väyläinen kenttä on liian suuri ja heikentäisi toteutuessaan Niskalan peltojen maakunnallisesti tärkeän lintujen kevät- ja syysmuuton aikaisen levähdysalueen linnustollisia arvoja huomattavasti.

Lentorataan liittyvistä tavoitteista

Olemme lausuneet Lentorata-hankkeesta yleisesti syksyllä 2022 YVA-ohjelman lausuntokierroksen yhteydessä. Pidämme hanketta kannattamattomana sen heikosti perustellun matka-ajan lyhentämistä koskevan tavoitteen ja hankkeen mittavien negatiivisten luontovaikutusten ja kustannusten vuoksi. Lentoradan huoltotunnelin ja kuilurakennuksien alustava tilavaraus päivitetyssä osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa sijoittuu Kuusmiehentien pohjoispuolelle OAS-rajauksen lounaiskulmaan. Tilavarauksen etäisyys Haltialan metsien MAALI-alue-rajaukseen on lyhimmillään alle 50 metriä. Mikäli

Lentorata-hanke etenee, tulee näiden maanpintayhteyksien vaikutus MAALI-alueen linnustoon arvioida riittäviin selvityksiin pohjautuen ja pyrkiä minimoimaan haitalliset vaikutukset.

Helsingissä 29.9.2023

Aleksi Mikola

Puheenjohtaja

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —

Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry

Liitteet

Liite 1. Mielipide Paloheinän jokamiesgolfkentän laajennukseen liittyvästä asemakaavan muutoksesta. Tringa ry. 24.2.2023

LIITE 1. Mieliipide Paloheinän jokamiesgolfkentän laajennukseen liittyvästä asemakaavan muutoksesta (HEL 2022-014388)

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry:n (rek.nro 116.353, 4105 jäsentä loppuvuonna 2022) tarkoituksena on edistää ja kehittää lintuharrastusta, lintujen- ja luonnonsuojelua sekä toimia alueensa lintuharrastajien ja tutkijoiden yhdyssiteenä. Yhdistyksen toiminta-alue on Helsinki ja sen ympäristö (entinen Uudenmaan maakunta sekä Sipoo entisellä Itä-Uudellamaalla).

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa on perehtynyt Paloheinän jokamiesgolfkentän laajennuksen asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja muuhun aineistoon ja lausuu mielipiteenään seuraavaa.

Yleistä

Asemakaavan muutoksen tarkoituksena on mahdollistaa Paloheinän jokamiesgolfkentän laajentuminen täysmittaiseksi 18-väyläiseksi kentäksi sijoittamalla uusia väyliä nykyisen golfkentän alueen koillis- ja länsipuolelle. Laajentumista perustellaan kentän kasvavalla virkistyskäyttöpaineella sekä sosiaalisella saavutettavuudella. Golfkentän alustava laajentumisalue nykyisen kentän länsipuolella sijaitsee Niskalan peltojen maakunnallisesti tärkeällä lintujen muutonaikaisella kerääntymäalueella, ja väylien rakentaminen suunnitelman mukaisesti käytännössä vähentäisi lintujen levähtämiseen soveltuvaa peltoaluetta erityisesti häiriövaikutuksen kautta. Suunnitelmassa on asianmukaisesti tunnistettu jatkosuunnittelun tarve Haltialan metsien luonnonsuojelualueeseen liittyvien suojaetäisyyksien ja häiriöitä estävien ratkaisujen selvittämiseksi, mutta lisäksi golfkentän laajenemisen vaikutukset Niskalan peltojen maakunnallisesti tärkeän lintualueen linnustoarvoihin tulee selvittää perusteellisesti.

Niskalan peltojen MAALI-alue

Valtaosin suunnittelualueen pohjoispuolella sijaitseva Niskalan peltojen maakunnallisesti tärkeä lintualue (MAALI) on linnustollisilta arvoiltaan merkittävä ensisijaisesti sekä kevät- että syysmuuton aikaisena levähdysalueena (Ellermaa 2010, Aintila & Ellermaa 2018). Alue rajautuu lännessä Haltialan metsiin ja pohjoisessa sekä idässä Vantaanjoen törmään. MAALI-alueen etelärajana kulkee Näsinojan etelätörmä, ja toinen suunnitelmassa esitellyistä golfkentän alustavista laajentumisalueista ei näin ollen sijoitu MAALI-alueelle.

Niskalan pellot on merkittävä syyslevähdysalue erityisesti valkoposkivanhelle sekä kahlaajille, kuten kapustarinnalle, töyhtöhyypälle sekä äärimmäisen uhanalaiselle (CR) suokukolle (Aintila & Ellermaa 2018, Ellermaa 2018). Alue on myös eräs säännöllisistä heinäkurpan (CR) levähdysalueista Uudellamaalla. Kevätmuuton aikaan alue kerää maakunnallisesti merkittäviä määriä kalalokkeja (Aintila & Ellermaa 2018).

Golfkentän laajennuksen toteuttaminen suunnitelmassa esitetyllä tavalla vähentäisi MAALI-alueen sisältyviä viljeltyjä pelloja noin 12 hehtaarilla eli koskisi noin 8,5 % koko maakunnallisesti arvokkaan levähdysalueen peltopinta-alasta. Vaikka levähtävät linnut pystyisivät golfkentäksi muutettua aluetta jossain määrin hyödyntämään, lisäisi näin suuri muutos levähdysalueelle aiheutuvaa häiriötä. Oletettavaa on, että nykyistä laajemman golfkentän kävijämäärästä ja virkistyskäytöstä aiheutuva häiriövaikutus ulottuisi laajennuksen myötä aiempaa suuremmalle alueelle, ilman häiriöitä vähentäviä toimenpiteitä mahdollisesti myös Haltialan metsien puolelle. Tämä lisääntyvä häiriövaikutus ei ole suotavaa ja heikentää levähdysalueen linnustollista arvoa.

Suojavyöhykkeet

Nykyisen kentän länsipuolelle suunniteltu laajentumisalue sijoittuu hyvin lähelle Haltialan metsien luonnonsuojelun alueen rajaa: etäisyyttä luonnonsuojelun alueeseen on useissa kohdissa alle 20 metriä, ja laajentumisalueen lounais- sekä pohjoisosiin on valmisteluaineistossa osoitettu sekä lyöntipaikkoja että viheriö. Suojavyöhykkeiden on oltava riittävät häiriöiden minimoimiseksi.

Monimuotoisuusvaikutukset

Suunnitelmassa ja muussa aineistossa korostetaan useaan otteeseen hankkeen positiivisia monimuotoisuusvaikutuksia ja todetaan golfkenttien lisäävän biodiversiteettiä kaupunkialueilla. Esimerkkeinä keinoista positiivisten vaikutusten saavuttamiseksi mainitaan golfkentän lammet, reuna-alueet ja niityt. Niitty- ja lampikasvillisuuden lisääminen ja säilyttäminen on kannatettava toimenpide, ja kannustamme näiden toimenpiteiden osalta myös hallittuun hoitamattomuuteen mahdollisuuksien mukaan. Talvehtivia varpuslintuja ajatellen talventörröttäjien lisääminen reuna-alueille olisi helppo tapa lisätä monimuotoisuutta.

Tavoitellut positiiviset monimuotoisuusvaikutukset sekä toimenpiteet niiden saavuttamiseksi tulee jatkosuunnittelussa esitellä selkeästi ja avoimesti. Muistutamme myös, että monimuotoisuuden vahvistamiseen pyrkivien toimenpiteiden ohella jatkosuunnittelussa tulee ensisijaisesti tunnistaa hankkeen mahdolliset suunnittelun alueen ja sen ympäristön luontoarvoihin kohdistuvat haittavaikutukset ja pyrkiä minimoimaan nämä vaikutukset riittävien selvitysten ja arviointien avulla.

Helsingissä 24.2.2023

Alexi Mikola

Puheenjohtaja

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —

Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry

Lähteet

Aintila, A. – Ellermaa, M., Maakunnallisesti tärkeät lintujen muutonaikaiset kerääntymäalueet Uudellamaalla. Tringa 1/2018.

Ellermaa, M., Maakunnallisesti tärkeät lintualueet ja niiden tunnistaminen Uudellamaalla. Tringa 4/2010–1/2011.

Ellermaa, M., Helsingin tärkeät lintualueet ja merkittävä linnusto 2017. Kaupunkiympäristön julkaisuja 2018:8.